

Kommunal- og moderniseringsdep

HAMARØY, 1.3.2016

<i>Saksnr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sek/Saksb</i>	<i>Deres ref.</i>
15/847-7	233 & 13	RÅD/STAB/AHH	

HAMARØY KOMMUNE - INNSPILL TIL HØRING OM NYTT INNTEKTSSYSTEM**Generelt**

Hamarøy kommune viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) forslag til nytt inntektssystem for kommunene sendt på høring med høringsfrist 1. mars. 2016.

Hamarøy kommune er enig i at det er nødvendig med endringer av dagens inntektssystem, fordi dette ikke er tilpasset betydelige endringer i demografi, kommunikasjoner og næringsgrunnlag som har funnet sted i Norge gjennom mange år.

Et balansert og forutsigbart inntektssystemet er fundamentet for kommunenes økonomi og evne til å sikre et godt tjenestetilbud og gode velferdsordninger. Det er også avgjørende for kommunenes utviklingsmuligheter og kunne møte fremtidens utfordringer.

KMDs forslag til nytt inntektssystem innebærer endringer av dagens oppbygging av inntektssystemet. Høringsnotatet innledes med at et av hensynene bak endringsforslagene er at «inntektssystemet skal bli mer nøytralt i forhold til kommunestruktur» og at regionalpolitiske tilskudd skal gjøres «mer nøytrale i forhold til kommunesammenslutninger».

Hamarøy kommune støtter intensjonen om at inntektssystemet for kommunene bør være nøytralt, men bør ikke knyttes så tett opp til debatten om ønsket endring i kommunestruktur. Dersom kommunestruktur legges som føringer for debatten om utforming av inntektssystemet, vil kommuneøkonomien bli underordnet

inntektssystemet. Dette er etter Hamarøy kommunes oppfatning prinsipielt uheldig, sammen med den korte høringsfristen som er fastsatt.

Forslaget til nytt inntektssystem for kommunene må være gjenstand for en grundig høring slik at faglige og samfunnsmessige konsekvenser av endringene er gjenstand for offentlig debatt før stortinget fatter beslutninger. Inntektssystemet må ha nødvendig legitimitet, og ikke bli gjenstand for fremtidige tilpassinger på grunn av utilsiktede konsekvenser.

Konkreter til inntektssystemet

Småkommunetilskuddet

Hamarøy kommune støtter forslaget til at småkommunetillegget knyttes tettere opp til distriktpolitikken enn dagens småkommunetilskudd, ved at satsene på tillegget differensieres gjennom innføring av strukturkriterier. På den måten blir også graden av distrikts-utfordringer, og ikke bare innbyggertall, avgjørende for størrelsen på småkommune-tillegget. Det bør vurderes at størrelsen av tilskuddet differensieres trinnvis.

Lokal beskatning av naturressursbaserte næringer

Ved KMDs omtale av kommunenes skatteinntekter blir hensynet til det lokale selvstyre fremhevet:

«Et av prinsippene for finansieringen av kommunesektoren er hensynet til det lokale selvstyre. Dette innebærer at kommunesektoren bør ha økonomisk selvstendighet og mulighet for å beholde en andel av inntekter og verdier som skapes i eget lokalsamfunn. Dette tilsier at en andel av inntektene bør komme fra lokale skatter. Et annet prinsipp er at kommunene skal settes i stand til å gi likeverdige tjenester til sine innbyggere, noe som tilsier at det ikke bør være for store forskjeller i inntekter mellom kommunene. I skatteelementene i inntektssystemet tas det hensyn til begge prinsipper.»

Hamarøy kommune mener på denne bakgrunn det er viktig å holde fast ved dagens utforming av inntektsutjevningen mellom kommunene, hvor hensynet til lokal forankring tilsier at konsesjonsavgift, konsesjonskraft og eiendomsskatt også i fremtiden holdes

utenfor fordelingspolitikken. Dette er for øvrig i overensstemmelse med Sundvolden-erklæringen om at «Regjeringen vil la den enkelte kommune beholde mer av sine egne skatteinntekter».

Inntektsordningene som tilgodeser at kommuner som avstår verdifulle naturressurser til storsamfunnet har et legitimt krav på en andel av den verdiskapingen som finner sted. Hamarøy kommune mener at slik det må også være i fremtiden.

Selskapsskatt

I KMDs forslag til nytt inntektssystem omtales i kapittel 7.5 at kommunene vil bli tilført inntekter «via en ny modell for selskapsskatt». Forslaget er også tidligere omtalt i Kommuneproposisjonen 2016.3 Hensikten er å gi kommunene en større andel av lokal verdiskaping, slik at kommunene får «et sterkere insentiv til å legge til rette for næringsutvikling». KMD har beskrevet ny modell for selskapsskatt slik:

«Kommuner med vekst i lønnssummen i private foretak over en periode på fire år vil motta en andel av den nye selskapsskatten. Den nye selskapsskatten skal inngå i skatteutjevningen.»

Hamarøy kommune støtter forslaget om å styrke den lokale beskatningsretten, men mener forslaget om ny modell for selskapsskatt bør utvides til også å omfatte økt virksomhet innenfor naturressursbaserte næringer.

Den foreslåtte modellen tilgodeser kun kommuner med næringsvirksomhet som medfører sysselsetting, siden den er basert på vekst i lønnsgrunlaget.

Videre vil vi påpeke at mange bedrifter har sin reelle virksomhet i annen kommune enn der bedriften har sin forretningsadresse. Det forutsettes at innlemming av selskapsskatten i skatteutjevningen blir tilgodesett den kommunen som faktisk har lagt til rette for vekst, og hvor den faktiske sysselsettingen har funnet sted.

Naturressursskatt

Hamarøy kommune mener naturressursbasert næring må tilgodeses gjennom naturressursskatten. Dagens naturressursskatteordning er en særskatt for kraftforetak som er hjemlet i skatteloven § 18-2. Vertskommunenenes andel av naturressursskatten utgjør 1,1 øre/kWh, og beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av de siste syv års

kraftproduksjon. Satsen for naturressursskatten har stått fast på 1,1 øre/KWh siden 1997. Som en følge av at satsen har stått fast i snart 10 år, reduseres løpende realverdien av naturressursskatten i takt med inflasjonen.

Naturressursskatten er ansett for å utgjøre kommunenes andel av grunnrenten. Beskatning av grunnrenten skal gjenspeile verdien av lokalsamfunnets naturressurser, og har således en særlig lokal forankring. I dag inngår naturressursskatten i skatteutjevningen mellom kommunene, slik at deler av kommunenes kompensasjon for kraftutbyggingene utjevnes mellom kommunene.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgift, som er ment som en kompensasjon for skader og ulemper av allmenn karakter ved vannkraftutbygging, ville i dag ha blitt betegnet som en miljøavgift eller naturavgift. Det blir galt å utjevne denne inntekten på hele kommunesektoren, som i utgangspunktet er et utslag av prinsippet om at miljøpåvirker skal betale for sin bruk av naturmiljøet. Videre må konsesjonskraften ses som kommunenes andel av verdiskapningen ved bruk av naturressursene i distriktene.

Dersom fordelingspolitikken går så langt at kommunen ikke har nettoinntekt igjen av kraftutbyggingen, er den lokale beskatningsretten gjort illusorisk. En slik utjevning vil frata kommunesektoren ethvert insentiv til å gå inn for videre vannkraftutbygging og dermed hemme ytterligere utbygging av fornybar energi i form av vannkraft. Det vil dessuten frata kommunene deres rettmessige kompensasjon for omfattende naturinngrep.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten er en valgfri lokal skatteordning som er et direkte utslag av vårt skattesystem. Slike lokale skatteordninger er i tråd med Europarådskarakteret om lokalt selvstyre og er forankret i demokratihensyn. Lokal beskatningsrett vil alltid føre til inntektsforskjeller mellom kommunene. Dette er også fremhevet av Rødseth-utvalget:2

«Kommunal skatt på eigedom gir nødvendigvis ulike inntekter til kommunane. Når ein først har valt å ha desse skatteformene til kommunane, kan ein ikkje samstundes krevja av skattesystemet at det skal utjamna inntekter mellom kommunane.»

KMD påpeker i høringsnotatet at «Det er frivillig om kommunene vil innføre eiendomsskatt, og denne blir ikke utjevnet mellom kommunene». Inntas eiendomsskatten i inntektsutjevningen, ligger det i skattens natur at kommunene neppe vil opprettholde en lokal skattebelastning hvis inntekter også går til kommuner som avstår fra å pålegge egne innbyggere denne skatten.

Vertskommuners inntekter fra vannkraftutbygging, samt eiendomsskatten, har med andre ord en helt spesiell lokal forankring.

Kostnadsnøkler

Kommunale veier

Hamarøy kommune ser at det igjen har vært vurdert å inkludere kommunale veier i utgifts-utjevningen men at det er utelatt pga. manglende nasjonal standard og objektive målekriterier.

Hamarøy kommune ber om at det vurderes å knytte utgiftene for kommunale veier til et mer presist kriterium enn antall kilometer kommunale veier, eventuelt at estimat for utgiftene vurderes innarbeidet i tilknytning til det foreslåtte strukturkriteriet.

Kommunale veier utgjør en større utgift i områder med større reiseavstander. Spesielt viktig mener vi dette er i forbindelse med innføring av nye strukturkriteier.

Med vennlig hilsen

Jan-Folke Sandnes
Ordfører

Dette brevet er elektronisk godkjent og sender uten signatur